

“สภาองค์กรของผู้บริโภค”^๑

องค์กรที่มาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง

ณัฐฐา ชศรีสุภรณ์^๒

สภาองค์กรของผู้บริโภคเป็นองค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภค ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๖ ที่ได้กำหนดให้สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง และบุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริโภคมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง อำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒

‘สภาองค์กรของผู้บริโภค ตัวแทนของผู้บริโภค
กับจุดเริ่มต้นที่ทำให้เสียงของผู้บริโภคได้รับการรับฟัง’

พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้องค์กรของผู้บริโภคไม่น้อยกว่า ๑๕๐ องค์กร มีสิทธิเข้าชื่อกันแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค และให้ผู้เริ่มก่อการรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งขององค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ และระยะเวลาที่พระราชบัญญัติดังกล่าวและประกาศนายทะเบียนกลาง เรื่อง ประกาศนายทะเบียนกลาง เรื่อง แบบและวิธีการจดทะเบียนสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด

ปัจจุบันมีองค์กรของผู้บริโภคตามประกาศนายทะเบียนกลาง^๓ จำนวน ๒๓๑ องค์กร (ข้อมูล ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔) และมีสภาองค์กรของผู้บริโภคที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว จำนวน ๑ สภา^๔ โดยใช้ชื่อว่า ‘สภาองค์กรของผู้บริโภค’^๕ และมีสมาชิก ๑๙๕ องค์กร (ข้อมูลจากสภาองค์กรของผู้บริโภค ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) และในอนาคต**องค์กรของผู้บริโภค**ตามประกาศนายทะเบียนกลางที่ยัง**มิได้เข้าเป็นสมาชิก**หรือยินยอมเข้าร่วมสภาองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าว **มีสิทธิร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคขึ้นอีกสภาหนึ่งได้เช่นกันและได้รับการสนับสนุนจากรัฐโดยจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภค**

^๑ บทความส่วนหนึ่งของสำนักงานกิจการองค์กรของผู้บริโภค สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

^๒ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ผู้จัดทำบทความ

^๓ ประกาศนายทะเบียนกลาง เรื่อง รายชื่อองค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒

^๔ ประกาศนายทะเบียนกลาง เรื่อง การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๓

^๕ บัญชีองค์กรของผู้บริโภค

สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ถือเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในทุกด้าน และมีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำหรือสั่งการ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้ประกอบธุรกิจ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจ

“อำนาจ” ของสภาองค์กรของผู้บริโภค

- ให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคในทุกด้าน
- เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคต่อคณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

- ดำเนินการ ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาสินค้าและบริการ แจ้งหรือโฆษณาข่าวสาร/เตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค
- รายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคไปยังหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง
- สนับสนุน ช่วยเหลือองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาประโยชน์ของผู้บริโภค ให้มีประสิทธิภาพและได้รับความน่าเชื่อถือ ตลอดจนส่งเสริมการรวมตัวขององค์กรของผู้บริโภคในระดับจังหวัดและเขตพื้นที่
- สนับสนุนการศึกษาและการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค
- ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่เห็นสมควรหรือเมื่อมีผู้ร้องขอ และให้ความช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ย/เจรจาเมื่อเกิดปัญหาฟ้องร้องขึ้น
- จัดให้มีหรือรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ
- มีอำนาจฟ้องคดีได้ทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และคดีผู้บริโภค